

PRVIH
30...

ZAVODA ZA
PROSTORNO
UREĐENJE
PRIMORSKO-
GORANSKE
ŽUPANIJE

PROVEDBA DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA NA PODRUČJU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

doc. dr. sc. Koraljka VAHTAR-JURKOVIĆ

doc. dr. sc. Koraljka VAHTAR-JURKOVIĆ,
dipl. ing. građ.,
pročelnica Upravnog odjela za prostorno
uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša,
Primorsko-goranska županija, Rijeka
koraljka.vahtar-jurkovic@pgz.hr

Sažetak

Rezultati u djelatnosti prostornog uređenja u velikoj mjeri ovise o provedbi dokumenata prostornog uređenja putem izdavanja akata prostornog uređenja i gradnje. Tijekom proteklih 30 godina njezina se organizacija mijenjala sukladno važećoj regulativi pa je bila organizirana na lokalnoj, županijskoj i državnoj razini. U radu se daje prikaz provedbe dokumenata prostornog uređenja na području unutar granica današnje Primorsko-goranske županije u razdoblju 1985. – 2014. (zakonska regulativa, ustroj nadležnih tijela, način obrade predmeta, komunikacija s korisnicima, rezultati, praćenje provedbe i dr.). Na temelju provedene analize provodi se rasprava i donose odgovarajući zaključci o optimalnoj organizaciji i unaprjeđenju provedbe dokumenata prostornog uređenja.

Ključne riječi: *Primorsko-goranska županija, prostorno uređenje, provedba dokumenata prostornog uređenja, dozvole za gradnju*

I. UVOD

Prostorno uređenje jedna je od najvažnijih djelatnosti za kvalitetan razvoj društva. Ona je temelj za optimalan razmještaj ljudi i dobara u prostoru, razvoj gospodarstva te izgradnju javne i komunalne infrastrukture, kao i za unaprjeđenje kvalitete života ljudi suvremenim stanovanjem. U sklopu prostornog planiranja vrednuje se i štiti prirodno i kulturno-povijesno naslijeđe te se u skladu s načelom održivog razvoja nastoji da i ono postane pokretačem gospodarskog razvoja. Za uspjeh djelatnosti prostornog uređenja od presudnog je značenja provedba dokumenata prostornog uređenja – prostornih i urbanističkih planova. Značajna je s dva aspekta: s jedne strane jer omogućuje realizaciju pojedinih građevina i zahvata u prostoru, a s druge strane o stupnju realizacije planova ovisi potreba izmjene prostornih planova i smjer daljnjeg planiranja prostora. Stoga je iznimno važno pratiti rezultate provedbe koji su obvezni dio izvješća o stanju u prostoru i temelj za donošenje kvalitetnih odluka, ne samo u pogledu prostornoga uređenja, nego i svekolikoga društvenog razvoja.

Tijekom proteklih 30 godina organizacija provedbe dokumenata prostornog uređenja mijenjala se sukladno administrativnom ustroju i važećoj pravnoj regulativi te je bila organizirana na lokalnoj, županijskoj i državnoj razini. Stoga se u radu daje prikaz provedbe dokumenata prostornog uređenja na području unutar granica današnje Primorsko-goranske županije u razdoblju 1985. – 2014. kroz prikaz promjena administrativnog ustroja, zakonske regulative, tijela nadležnih za izdavanje akata prostornog uređenja i gradnje te rezultata i praćenja provedbe dokumenata prostornog uređenja. Na temelju provedene analize provodi se rasprava i donose zaključci o optimalnoj organizaciji i unaprjeđenju provedbe dokumenata prostornog uređenja. Prilikom izrade rada primijenjene su metode analize i sinteze te komparacije, indukcije i dedukcije. Korištena je stručna literatura iz područja prostornog uređenja, ar-

hivska građa, kao i dokumentacija stručnih tijela i institucija Primorsko-goranske županije te jedinica lokalne samouprave s njezina područja.

2. PROMJENE ADMINISTRATIVNOG USTROJA U RAZDOBLJU 1985. – 2014.

Primorsko-goranska županija kao jedinica područne (regionalne) samouprave osnovana je 1993. godine. Obuhvaća 36 jedinica lokalne samouprave: 14 gradova i 22 općine.

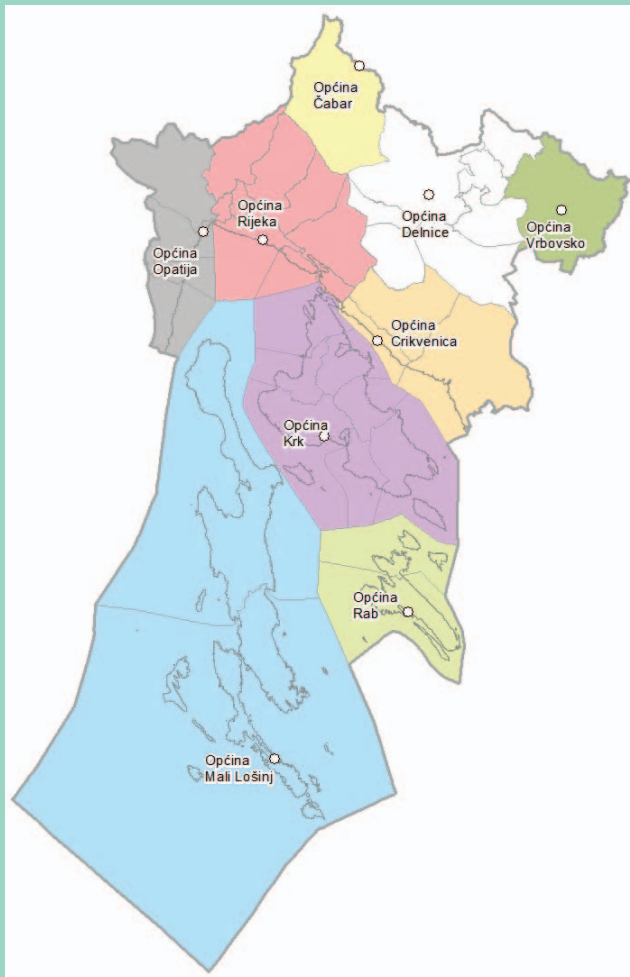
Prema prijašnjemu ustroju na ovome području djelovalo je devet velikih općina: najveća Rijeka te općine Cres-Lošinj, Crikvenica, Čabar, Delnice, Krk, Opatija, Rab i Vrbovsko. Općina Rijeka obuhvaćala je grad Rijeku i tzv. riječki prsten koji su činili Kastav, Viškovo, Grobnik, Kostrena, Bakar, Kraljevica i Klana. Općina Opatija obuhvaćala je i prostor današnjih općina Lovran, Matulji i Mošćenička Draga. Na području Gorskog kotara bile su tri općine: Općina Čabar, Općina Delnice i Općina Vrbovsko. Kasnije je tu formirano osam jedinica lokalne samouprave – gradovi Čabar, Delnice i Vrbovsko te općine Brod Moravice, Fužine, Mrkopalj, Skrad i Ravna Gora. U sklopu Općine Crikvenica bio je i prostor današnjega Grada Novog Vinodolskog i Općine Vinodolske. Općina Krk obuhvaćala je prostor cijeloga otoka Krka i pripadajućih manjih otoka, jednako kao i Općina Rab prostor čitavoga otoka Raba i okolnih manjih otoka, dok su otoci Cres i Lošinj s otocima lošinjskog arhipelaga bili u okviru jedinstvene Općine Cres-Lošinj. Za napomenuti je da su navedene velike općine, zajedno s istarskim i općinama Pag, Senj i Ogulin bile organizirane u Zajednicu općina Rijeka (ZOR)¹ jer su se u sklopu zajednica općina, kao

¹ Zajednica općina označavala je posebnu društveno-političku zajednicu područnoga značenja koja samostalno obavlja određene poslove iz nadležnosti Republike te općina koje ju tvore. U Hrvatskoj su uvedene 22. veljače 1974., a ukinute 25. srpnja 1990. godine.

posebnih društveno-političkih zajednica, obavljali određeni poslovi iz područja prostornog uređenja i graditeljstva – primjerice, rješavalo se u drugom stupnju po žalbama izjavljenim protiv pojedinačnih rješenja iz područja prostornog uređenja i gradnje.

Teritorijalno-administrativni ustroj u razdoblju 1985. – 1993. te u razdoblju 1993. – 2014. prikazan je na karti 1. i karti 2.

Karta 1. Teritorijalno-administrativni ustroj u razdoblju 1985. – 1993.

Izvor: JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Karta 2. Teritorijalno-administrativni ustroj u razdoblju 1993. – 2014.

Izvor: JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

3. ZAKONI KOJIMA JE BILO REGULIRANO PROSTORNO UREĐENJE I PROVEDBA DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA U RAZDOBLJU 1985. – 2014.

Godine 1985. područje prostornog uređenja i gradnje bilo je regulirano Zakonom o prostornom planiranju i uređivanju prostora donesenim 1980. godine i Zakonom o izgradnji objekata donesenim 1981. godine.

Nakon novoga teritorijalnog ustroja na županije, gradove i općine, donesen je 1994. novi Zakon o prostornom uređenju, a u primjeni je bio i izmijenjeni Zakon o građenju iz 1992. godine, nakon kojega su donesena još dva zakona o gradnji – prvi 1999. i drugi 2003. godine.

Svi su ovi propisi uređivali vrste i način donošenja prostornih planova kao i način njihove provedbe te postupanje građevinske inspekcije.

Velika je promjena nastupila 2007. godine kada je donesen jedinstveni Zakon o prostornom uređenju i gradnji. Nakon šest godina provedbe, umjesto jedinstvenog zakona donesena su tri nova zakona – Zakon o prostornom uređenju, Zakon o gradnji i Zakon o građevinskoj inspekciji koji su u primjeni od 1. siječnja 2014. godine.

4. TIJELA KOJA SU IZDAVALA AKTE PROSTORNOG UREĐENJA I GRADNJE

U razdoblju 1985. – 1993. u sjedištima tadašnjih velikih općina djelovali su općinski komiteti (kasnije, od listopada 1990. do kraja 1993., preimenovani u sekretarijate) za urbanizam i izgradnju koji su u pravilu u svom sastavu imali i odjele za katastar, stambeno-komunalne te imovinsko-pravne poslove.

Prostorno planiranje kao čimbenik razvoja u županijama

Potkraj 1993. godine nadležnost za izdavanje akata prostornog uređenja i gradnje preuzima županijski Ured za prostorno uređenje, stambeno-komunalne poslove, graditeljstvo i zaštitu okoliša kao tijelo koje je obavljalo poslove iz upravnog djelokruga županije u sjedištu u Rijeci i u osam ispostava u Crikvenici, Čabru, Delnicama, Krku, Malom Lošinj, Opatiji, Rabu i Vrbovskom.

Karta 3. Područje nadležnosti Upravnoga odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko-goranske županije

Izvor: JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije

Sljedeća velika promjena dogodila se u srpnju 2001. kada se osnivaju uredi državne uprave (UDU) u županijama u sklopu kojih su za ove poslove bile osnovane odgovarajuće službe, a koje je urede na razini države objedinjavao Središnji državni ured za upravu. Uredi državne uprave su kao državna tijela bili i financijski odvojeni od županijske samouprave. U Uredu državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji djelovala je Služba za prostorno uređenje, zaštitu okoliša, graditeljstvo i imovinsko-pravne poslove koja je, osim u sjedištu u Rijeci, izdavala dozvole za gradnju u ispostavama u Crikvenici, Čabru, Delnicama, Krku, Malom Lošinj, Opatiji, Rabu i Vrbovskom.

Temeljem Zakona o prostornom uređenju i gradnji, od 1. siječnja 2008. poslovi provedbe dokumenata prostornog uređenja spuštaju se ponovno s državne na županijsku razinu, ali sada u sklopu samoupravnog djelokruga. S radom je započeo Upravni odjel za graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko-goranske županije (od 2013. Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša). Odjel izdaje dozvole za gradnju u sjedištu u Rijeci i šest ispostava u Crikvenici, Delnicama, Krku, Malom Lošinj, Opatiji i Rabu. Ispostava u Delnicama ima i dva izdvojena mjesta rada: u Čabru i u Vrbovskom (karta 3).² Istodobno je za područje Grada Rijeke osnovan Odjel za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenje jer je Zakon omogućio da se u velikim gradovima³ osnuju takvi zasebni odjeli.

Nadzor nad provedbom dokumenata prostornog uređenja i gradnje obavljala su drugostupanijska tijela nad-

² Zakonom je bilo propisano da se dozvole ne smiju izdavati na manje lokacija nego do donošenja Zakona. Kako je u Čabru i Vrbovskom po jedan službenik radio na izdavanju dozvola za gradnju, nije imalo smisla tamo osnivati zasebne ispostave, nego su tamo osnovana izdvojena mjesta rada u sklopu ispostave u Delnicama.

³ Veliki gradovi su gradovi sjedišta županija i gradovi s više od 35.000 stanovnika.

ležna za područje prostornog uređenja i graditeljstva i građevinska inspekcija. Ona su u razdoblju 1985. – 2014. bila različito ustrojena i djelovala su u sklopu nekadašnjih velikih općina, zajednice općina Rijeka, Županije i konačno nadležnog Ministarstva.

5. AKTI PROSTORNOG UREĐENJA I GRADNJE

Za realizaciju pojedinih građevina i zahvata u prostoru bili su potrebni različiti akti prostornog uređenja i gradnje, no u svim razdobljima bilo je potrebno izdati akte za provedbu dokumenata prostornog uređenja, za gradnju i konačno za uporabu građevine. Aktima za provedbu dokumenata prostornog uređenja bilo je u bitnome potrebno definirati usklađenost zahvata s elementima plana, prije svega s namjenom prostora, a onda i s priključivanjem građevine na javnu i komunalnu infrastrukturu. Aktima za gradnju utvrđivalo se je li glavni projekt usklađen s aktom provedbe dokumenta prostornog uređenja i posebnim uvjetima te se definiralo pravo gradnje. Aktima za uporabu građevine utvrđivalo se da je građevina izgrađena u skladu s dozvolom za gradnju, posebnim uvjetima i pravilima struke te da se može upotrebljavati za svrhu koja je planirana.

U razdoblju 1985. – 1994. akt prostornog uređenja bilo je uvjerenje o uvjetima uređenja prostora koje nije bilo upravni akt i izdavalo se neovisno o vlasništvu zemljišta/zgrade. Pitanje vlasništva i sudjelovanje stranaka u postupku⁴ rješavalo se u postupku izdavanja građevinske dozvole.

Od 1994. uvodi se lokacijska dozvola kao upravni akt te se provodi upravni postupak u kojemu se pribavlja-

⁴ Stranke u postupku definirane su Zakonom, a u pravilu su to podnositelji zahtjeva, vlasnici ili posjednici predmetnog zemljišta ili građevine te vlasnici ili posjednici susjednog zemljišta ili susjedne građevine.

ju posebni uvjeti i sudjeluju stranke u postupku. Lokacijska dozvola je u bitnome sadržavala sve elemente koje su sadržavali uvjeti uređenja prostora, ali i opširna obrazloženja provedenog postupka i temelja za utvrđivanje pojedinih elemenata dozvole. Nakon lokacijske dozvole u pravilu su se izdavale građevinska i uporabna dozvola kao upravni akti. Izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju iz 1998. godine, na području za koje je bio donesen detaljni plan uređenja nije se izdavala lokacijska dozvola, nego izvod iz detaljnog plana, što nije bio upravni akt. Godine 1999. to je prošireno i na druge planove, ako se radilo o građevinama za koje dozvole nije izdavalo Ministarstvo, a koje su bile definirane posebnim podzakonskim propisom. Takva provedba trajala je do 2003. godine kada su se opet počele izdavati lokacijske dozvole za sve građevine.

Od 2007. do 2013. godine za građevine stambene, stambeno-poslovne, poslovne i javne namjene bruto površine veće od 400 m², kao i za građevine za obavljanje isključivo poljoprivrednih djelatnosti čija je građevinska (bruto) površina veća od 600 m² te infrastrukturne građevine, nakon izdavanja lokacijske dozvole kao upravnog akta umjesto građevinske dozvole izdavala se potvrda glavnog projekta kao neupravni akt. Za manje zgrade izdavao se jedan upravni akt – rješenje o uvjetima građenja, a umjesto uporabne dozvole nadzorni je inženjer samo trebao dostaviti završno izvješće koje se smatralo aktom za uporabu građevine. Zakonom o prostornom uređenju i gradnji bilo je predviđeno izdavanje uvjerenja za uporabu građevine – jednostavnijeg neupravnog akta koji se izdavao nakon što je utvrđeno da je građevina izgrađena u skladu s glavnim projektom u pogledu smještaja na parceli, gabarita i namjene, no to nije isključivalo izdavanje uporabne dozvole ako bi to investitor htio. Zakonom o prostornom uređenju i gradnji bili su predviđeni i drugi akti, primjerice – potvrde parcela-

cijskog elaborata, uvjerenja o vremenu građenja građevine, rješenja o promjeni namjene građevine, rješenja o utvrđivanju građevne čestice, dozvole za uklanjanje građevine i drugi.

Među posebne slučajeve pripada primjena Zakona o postupanju i uvjetima gradnje radi poticanja ulaganja koji se primjenjivao od kraja lipnja 2009. do kraja 2013. godine, prema kojemu se umjesto lokacijske i građevinske dozvole u roku od 45 dana mogao izdati samo jedan akt – rješenje za građenje. No, to je vrijedilo samo za one slučajeve u kojima su bili pribavljeni svi posebni uvjeti i gdje su bili riješeni imovinsko-pravni odnosi.

Početakom 2014. vraća se lokacijska, građevinska i uporabna dozvola, s time da se u pravilu izdaju samo građevinska i uporabna dozvola, a lokacijska dozvola samo iznimno u slučajevima predviđenim zakonom.⁵

U svim je razdobljima bila prepoznata različita složenost pojedinih građevina i zahvata pa su jednostavne građevine i zahvati bile definirane posebnim podzakonskim propisom i za njih uopće nije bilo potrebno ishoditi dozvole ili samo dio njih. Bile su utvrđene građevine državnog značenja za koje je dozvole izdavalo nadležno ministarstvo te građevine županijskog i lokalnog značenja za koje su se akti prostornog uređenja i gradnje izdavali na županijskoj i gradskoj, odnosno ranije na općinskoj razini.

Važno je bilo i pitanje što ako su zgrade ili njihovi dijelovi izgrađeni bez akta kojim se odobrava građenje, odnosno protivno tom aktu – pitanje bespravne grad-

⁵ Lokacijska dozvola se izdaje za eksploatacijsko polje, građenje rudarskih objekata i postrojenja koji su u funkciji izvođenja rudarskih radova, skladištenje ugljikovodika i trajno zbrinjavanje plinova u geološkim strukturama; određivanje novih vojnih lokacija i vojnih građevina; zahvate u prostoru koji se prema posebnim propisima koji uređuju gradnju ne smatraju građenjem; etapno i/ili fazno građenje građevine te građenje na zemljištu, odnosno građevini za koje investitor nije riješio imovinskopravne odnose ili za koje je potrebno provesti postupak izvlaštenja.

nje. Tako je još 1992. donesen Zakon o postupanju s objektima građenim protivno prostornim planovima i bez odobrenja za građenje koji se primjenjivao do svibnja 1995., a i nekim kasnijim propisima je bilo predviđeno izdavanje akata kojima se legaliziralo izvedeno stanje. Tako je Zakonom o prostornom uređenju i gradnji bilo propisano izdavanje rješenja o izvedenom stanju i potvrda izvedenog stanja. Godine 2011. donesen je prvi, a 2012. drugi Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama čija je provedba još u tijeku.

6. REZULTATI I PRAĆENJE STANJA RJEŠAVANJA PREDMETA

S obzirom na brojne ustrojstvene i kadrovske promjene te nedostatak računalno pohranjenih podataka, nije bilo moguće dati prikaz rješavanja predmeta tijekom cijeloga tridesetogodišnjeg razdoblja. Poznato je da su se podaci o uspješnosti rješavanja spisa u svim razdobljima obavezno pripremali i prosljeđivali rukovodstvu barem jednom godišnje, pri čemu se težilo 85-90 % riješenosti predmeta. Devedesetih godina prošlog stoljeća izrađen je prvi informatički sustav u DOS-u koji je 2008. zamijenjen novim. Visoki postotak riješenosti predmeta bio je imperativ, a broj riješenih predmeta varirao je u ovisnosti o situacijama u kojima se broj predmeta enormno povećavao, kao 2013. kada je uz redovne zahtjeve u tri mjeseca zaprimljeno više od 30.000 predmeta legalizacije nezakonito izgrađenih zgrada (ukupno 44.185 predmeta). Praćenjem rada Upravnoga odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša razvidno je da je svake godine riješeno više predmeta nego je bilo planirano, a ukupni broj riješenih predmeta kreće se oko 25.000 godišnje. Usporedbom podataka o rješavanju predmeta na državnoj razini utvrđeno je da Odjel postiže rezultate koji su na području Republike Hrvatske u samom vrhu.

7. RASPRAVA

Slijedom iznijetoga, razvidno je da su u djelatnosti provedbe dokumenata prostornog uređenja protekla tri desetljeća bila obilježena brojnim promjenama – ne samo administrativnog ustroja, nego i zakonske regulative koja je određivala različita tijela nadležna za izdavanje akata prostornog uređenja i gradnje. Za realizaciju građevina i zahvata u prostoru bili su potrebni različiti akti, s time da se njihov broj tijekom vremena povećavao, a propisana procedura postajala je sve složenijom. Akata je s vremenom bilo sve više – ukupno i pojedinačno gledano – za realizaciju pojedinog zahvata. Od početnih nekoliko akata sredinom 80-ih godina, stiglo se do tridesetak vrsta akata koje su potkraj 2013. godine izdavala nadležna upravna tijela, primjenjujući istodobno nekoliko različitih zakona.⁶

Sami su akti imali sve više elemenata i postajali sve opširniji, što je posebno zamjetno u usporedbi nekadašnjih urbanističkih uvjeta ili uvjeta uređenja prostora (koji su prosječno imali dvije do tri-četiri stranice) i kasnije lokacijske dozvole (složeni upravni akt na desetak, često i više stranica), koji akti sadržajno utvrđuju iste urbanističke elemente i uvjete kojima zahvat, odnosno građevina moraju udovoljavati.

S vremenom bilo je potrebno provesti sve više i sve složenijih postupaka. Unatoč činjenici da je sustav načelno postavljen na način da se pojedini postupci ne ponavljaju, ipak ih nije moguće izbjeći. U tom smislu može se navesti primjer procjene utjecaja na okoliš i na prirodu kroz postupak strateške procjene utjecaja na okoliš planskih dokumenata u odnosu na procjenu

⁶ Primjenom Zakona o prostorno uređenju i gradnji te prijašnjih Zakona o prostornom uređenju i Zakona o gradnji (za predmete vraćene na ponovni postupak nakon završenih upravnih sporova), Zakona o postupanju i uvjetima gradnje radi poticanja ulaganja te dvaju Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama – onoga iz 2011. i onoga iz 2012. godine, izdavalo se ukupno tridesetak vrsta akata.

utjecaja na okoliš pojedinačnog zahvata. Praksa pokazuje da zbog nedostatka točnih pokazatelja prilikom strateške procjene nije moguće izbjeći analizu utjecaja na okoliš točno određenog zahvata na točno određenoj lokaciji.

Istodobno s razvojem upravnog područja prostornog uređenja i gradnje prepoznata je potreba smanjenja broja potrebnih akata za gradnju i određenog skraćivanja postupaka izdavanja dozvola. U pogledu smanjenja broja akata, za jednostavne građevine i zahvate ukinuta je potreba izdavanja dozvola, a za manje građevine i one za koje je potrebno pribaviti manje posebnih uvjeta, te one koje imaju manji utjecaj na okoliš uvedeno je izdavanje samo jednog akta (npr. rješenja za građenje, rješenja o uvjetima građenja, građevinske dozvole). U pogledu skraćivanja postupaka pokušalo se s dobrom pripremom (radi čega su uvedene lokacijske informacije o mogućnostima realizacije zahvata), pribavljanjem posebnih uvjeta prije podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole te uplatama komunalnog i vodnog doprinosa nakon izdavanja dozvole.

Potreba unaprjeđenja sustava, posebice u smislu pružanja potrebnih informacija korisnicima usluga i skraćivanja postupaka izdavanja dozvola prepoznata je u Primorsko-goranskoj županiji odmah nakon osnutka Upravnoga odjela za graditeljstvo i zaštitu okoliša 2008. godine. Zato se odmah, istodobno s rješavanjem naslijeđenih zaostataka u rješavanju predmeta, krenulo u razvoj informatičkog sustava za obradu predmeta povezanog sa županijskom pisarnicom koji je omogućio i kasnije povezivanje s informacijskim sustavom prostornoga uređenja koji vodi Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije, posebice s GIS bazom i registrom prostornih planova. Tako se sve izdane dozvole izravno eksportiraju i bilježe u GIS bazi pa se tako najbolje može pratiti provedba dokumenata prostornog uređenja i izrađivati

najkvalitetnija Izvješća o stanju u prostoru. Informatički sustav za izdavanje dozvola učinjen je dostupnim građanima putem web-servisa, na Internetskoj stranici www.graditeljstvo.pgz.hr, gdje podnositelji zahtjeva mogu putem lozinke pristupiti svome predmetu i pratiti njegovo rješavanje. Izniman je napredak postignut dostavom podataka o promjenama u spisu putem SMS-poruka i elektroničke pošte izravno podnositelju zahtjeva pa tako prestaje potreba da se oni sami raspituju o stanju rješavanja predmeta.

Kako bi se građanima olakšalo snalaženje u brojnim propisima, pripremljeno je od 2008. šest različitih izdanja vodiča za gradnju i legalizaciju građevina koji su se dijelili besplatno u sjedištu Županije i na svim lokacijama na kojima djeluje Upravni odjel, dostupni su u

pdf-obliku na Internetskim stranicama Županije. Vodič za legalizaciju bio je objavljen i kao prilog *Novome listu*. Koliko je važno ostvarenje vizije o modernoj službi za 21. stoljeće, koja želi biti prije svega kvalitetan javni servis, svjedoči činjenica da su na istim stranicama od početka dostupni obrasci zahtjeva za izdavanje pojedinih akata, poveznice na web-stranice nadležnih ministarstava i drugih povezanih službi (katastar, zemljišne knjige). Dostupna je i anketa o percepciji rada Odjela te se mogu dati mišljenja, primjedbe i prijedlozi za još kvalitetniji rad. Svi su ovi napori prepoznati u javnosti, što dokazuje smanjenje broja pritužbi tijekom godina s dvjestotinjak na manje od deset godišnje; činjenica da se umjesto pritužbi zaprima sve veći broj pohvala, te činjenica da se protiv rje-

šenja Upravnoga odjela izjavi svega dva promila žalbi, od čega se na ponovni rad vrati manje od jednog promila. Sve to ne bi bilo moguće da županijsko rukovodstvo nije prepoznalo značenje provedbe dokumenata prostornog uređenja, posebno za ostvarenje dinamičnog i poticajnog poduzetničkog okruženja, te osiguralo financijske uvjete nužne za suvremeno informatičko opremanje službe, osiguranje kvalitetnoga poslovnog okruženja i uvjeta za obavljanje propisanih očevida na terenu. Primjer Primorsko-goranske županije, jednako kao i Grada Rijeke, u tom se smislu na državnoj razini spominje kao pozitivan primjer decentralizacije.

8. ZAKLJUČAK

Slijedom svega iznijetoga, može se zaključiti da se tijekom vremena u području provedbe dokumenata prostornog uređenja pokazala optimalnom organizacija decentralizirana u odnosu na organizaciju u sklopu jedinstvenih državnih tijela, ali istodobno ne preusitnjen, što potvrđuje činjenica da su se tijekom proteklih 30 godina dozvole izdavale u istim gradovima i uredima, kojima su se mijenjali nazivi. Na taj je način javna usluga građanima u dovoljnoj mjeri približena i dostupna, a istodobno lakše se osiguravaju potrebna sredstva za obavljanje ove djelatnosti. Prema našem dugogodišnjem iskustvu i mišljenju, u narednom je razdoblju potrebno ustrojiti jedinstvene parametre koji će se pratiti na državnoj razini, povezati državne i županijske sustave i zajednički raditi na poboljšanju i unaprjeđenju sustava provedbe.

Za uspješno izdavanje dozvola potrebno je pravodobno i objektivno informirati potencijalne graditelje i nositelje zahvata o propisanom postupku te ukazati na značenje odgovornosti svih sudionika u procesu izdavanja dozvola. Time bi se zahtjev kvalitetno pripremio čime bi se otklonila potreba upotpunjavanja zahtjeva.

Bržem izdavanju dozvola pridonijele bi i rjeđe promjene propisa koje nesporno dovode do usporavanja rada zbog vremena potrebnog za usvajanje novih pravila, vremena potrebnog za izradu novih obrazaca akata i drugih pismena, prilagodbu informatičkog sustava novim aktima te vremena potrebnog za razvoj upravne i sudske prakse.

LITERATURA I IZVORI

1. Koprić, I. (2010.), *Stanje lokalne samouprave u Hrvatskoj*, Hrvatska javna uprava br. 3.: 665-681.
2. Malić, A., Stiperski, Z. (1993.), *Političko-teritorijalni ustroj i centralitet naselja Republike Hrvatske*, Acta Gogr. Croat., Vol. 28: 67-83.
3. Mrak-Taritaš, A. (2013.), *Novine u propisima o prostornom uređenju i gradnji*, <http://www.agenti.hr/sadrzaj/info-agent/strukovni-forumi/forum-20/20-forum-Novine-u-propisima-o-prostornom-uredjenju-i-gradnji.pdf>
4. *** (2013.), *Primorsko-goranska županija 20 godina lokalne i regionalne samouprave*, Horvat-Brazzoduro, Nevenka (ur.), Rijeka
5. Zakon o prostornom planiranju i uređivanju prostora (Narodne novine 54/80., 16/86., 18/89., 18/89., 47/89., 34/91., 61/91. i 59/93.)
6. Zakon o izgradnji objekata (Narodne novine 52/81., 12/82., 47/86., 54/86-pročišćeni tekst, 18/87., 42/88., 29/89., 33/89. i 34/91.)
7. Zakon o prostornom uređenju (Narodne novine 30/94., 68/98., 61/00., 32/02. i 100/04.)
8. Zakon o građenju (Narodne novine 77/92., 82/92., 26/93., 33/95. i 91/96.)
9. Zakon o gradnji (Narodne novine 52/99., 75/99., 117/01. i 47/03.)
10. Zakon o gradnji (Narodne novine 175/03. i 100/04.)
11. Zakon o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine 76/07., 38/09., 55/11., 90/11. i 50/12.)
12. Zakon o postupanju i uvjetima gradnje radi poticanja ulaganja (Narodne novine 69/09., 128/10., 136/12. i 76/13.)
13. Zakon o postupanju s objektima građenim protivno prostornim planovima i bez odobrenja za građenje (Narodne novine 33/92.)
14. Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (Narodne novine 90/11.)
15. Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (Narodne novine 86/12.)
16. Dokumentacija Upravnoga odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša i Javne ustanove Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije
17. www.graditeljstvo.pgz.hr
18. www.mgipu.hr